

Äldrepsykiatri

Kompetensbeskrivning

Specialiteten äldrepsykiatri karaktäriseras av kompetens inom alla sjukdomar och tillstånd med psykiska eller kognitiva symtom hos äldre, oavsett orsak. Det gäller såväl kognitiva nedsättningar vid demens och konfusion eller vid andra psykiska eller somatiska sjukdomar som affektiva sjukdomar, ångest, konfusion, psykos, kriser, beroendesjukdomar och personlighetsstörningar med mera.

Inom äldrepsykiatri krävs större somatisk kompetens än inom allmänpsykiatri eftersom psykiska och somatiska sjukdomstillstånd ofta förekommer samtidigt och interagerar med varandra. Eftersom dessa tillstånd oftast innebär att patienterna får nedsatt autonomi ställs höga krav på förmåga att göra etiska överväganden samt på juridiska kunskaper.

Behovet av äldrepsykiatrisk vård uppkommer framför allt när det biologiska åldrandet accelererar och sjuklighet och kognitiva svårigheter gör sig gällande. Äldrepsykiatrisk kompetens kan också behövas när yngre personer drabbas av kognitiva sjukdomar eller multisjuklighet.

Kompetensområdet kännetecknas av ett tvärprofessionellt förhållningssätt där det krävs samordning av insatser mellan olika vårdformer och huvudmän. Detta förutsätter kännedom om hälso- och sjukvårdens organisation och arbetsätt samt samarbete utanför den direkta hälso- och sjukvården.

Äldrepsykiatri är en tilläggspecialitet.

Kompetenskrav

För äldrepsykiatri gäller a1–a6, b1–b5 samt c1–c12.

Delmål a och b

Delmål a1 Medarbetarskap, ledarskap och pedagogik	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna ta ett ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
– kunna utöva ledarskap i det dagliga arbetet, inklusive leda ett vårdteam – kunna ta ett ansvar för utvecklingen av det multiprofessionella samarbetet – kunna ta ett ansvar för samarbetet med patienter och närstående	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
– kunna samarbeta i nätverk kring patienten – kunna samverka med aktörer utanför hälso- och sjukvården, till exempel socialnämnder, verksamheter inom socialtjänsten, skola och Försäkringskassan – kunna presentera och förklara medicinsk information på ett sätt som är förståeligt för mottagaren, såväl muntligt som skriftligt – kunna planera och genomföra undervisning – kunna handleda och instruera medarbetare och studenter	Allmänna råd Deltagande i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp Handleda under handledning Undervisa under handledning	

Delmål a2 Etik, mångfald och jämlighet	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – uppvisa kunskap om innebörden av medicinsk-etiska principer samt kunna identifiera etiska problem och analysera dessa på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet – kunna bemöta människor som individer och med respekt oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i inom- eller mellan-professionell reflektion i grupp	

Delmål a3 Vårdhygien och smittskydd	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna ta ett ansvar för att vårdrelaterade infektioner och smittspridning förebyggs	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare

Delmål a4 Systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna kritiskt granska den egna verksamheten och kunna genomföra en risk- och händelseanalys – kunna ta ett ansvar för att förbättrande åtgärder, processer och rutiner för patientnytta genomförs systematiskt – kunna ta ett ansvar för integreringen av nya tekniker och metoder i det dagliga hälso- och sjukvårdsarbetet	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Kvalitets- och utvecklingsarbete	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Allmänna råd Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål a5 Medicinsk vetenskap	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – uppvisa fördjupade kunskaper om medicinskt vetenskapliga metoder och etiska principer – kunna kritiskt granska och värdera medicinsk vetenskaplig information – uppvisa ett medicinskt vetenskapligt förhållningssätt till rutiner och arbetssätt i det dagliga arbetet	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål a6 Lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om lagar och andra föreskrifter som gäller inom hälso- och sjukvården och för dess personal – uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens organisation och administration – uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens olika ekonomiska styrsystem och deras betydelse för prioriteringar och avvägningar i det dagliga arbetet 	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdad av kursledare eller handledare</p>

Delmål b1 Kommunikation med patienter och närstående	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna anpassa sättet att kommunicera utifrån patienters och närståendes individuella behov och kommunikativa förmåga – kunna ge patienter och närstående svåra besked med respekt, empati och lyhördhet – kunna stärka patientens förmåga att hantera en förändrad livssituation till följd av sjukdom eller funktionsnedsättning – kunna samråda med patienter och närstående om patientens egenvård	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i inom- eller mellan-professionell reflektion i grupp Medsittning	

Delmål b2 Sjukdomsförebyggande arbete	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna vägleda patienter i frågor om levnadsvanor i syfte att – förebygga uppkomsten av sjukdomar som grundar sig i en eller flera levnadsvanor – förbättra prognosen hos patienter med sjukdom som grundar sig i en eller flera levnadsvanor	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål b3 Läkemedel	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa läkemedelsbehandlingen efter patientens ålder, kön, vikt, njur- och leverfunktion samt eventuell samsjuklighet och övrig medicinering – kunna bedöma risker för interaktioner och biverkningar vid läkemedelsbehandling – kunna samarbeta med patienter och närstående för att uppnå följsamhet till läkemedelsbehandlingen 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
<ul style="list-style-type: none"> – kunna samverka med andra aktörer i vårdkedjan om patientens läkemedelsbehandling – kunna kritiskt granska och värdera information om läkemedel – uppvisa kunskap om läkemedels inverkan på miljön – uppvisa kunskap om hälsoekonomiska aspekter av läkemedelsbehandling 	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>

Delmål b4 Försäkringsmedicin	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna tillämpa metoder inom försäkringsmedicin som en del av behandlingen av den enskilda patienten – kunna samverka i försäkringsmedicinska frågor som rör den enskilda patienten med aktörer inom och utanför hälso- och sjukvården	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst	

Delmål b5 Palliativ vård i livets slutskede	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna identifiera behov av och initiera palliativ vård i livets slutskede – kunna genomföra brytpunktssamtal med patienter och närstående – kunna tillämpa grundläggande principer för palliativ symtomlindring med beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov	Klinisk tjänstgöring under handledning alternativt auskultation	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i seminarium Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Medsittning Träning i simulerad miljö	

Delmål c

Den specialistkompetenta läkaren ska ha kunskap om

- gerontologi,
- åldrandets effekter på farmakokinetik och farmakodynamik,
- differentialdiagnostik mellan internmedicinska och neurologiska sjukdomar respektive psykiska sjukdomar, och
- de teoretiska grunderna för olika psykologiska behandlingsmetoder, i synnerhet för behandlingsmetoder som är lämpliga för äldre.

Vidare ska den specialistkompetenta läkaren behärska

- handläggningen av alla vanliga psykiska sjukdomar hos äldre, inklusive demenssjukdomar, samt övriga psykiska sjukdomar,
- elektrokonvulsiv behandling (ECT-behandling) och psykofarmakologisk behandling, och
- samarbetet med kommunens äldreomsorg samt andra vårdgivare, och ha kunskap om resurser utanför den direkta hälso- och sjukvården för äldre psykiskt sjuka.

Den specialistkompetenta läkaren ska kunna handlägga

- tillstånd som ger centrala bröstsmärtor eller andnöd, särskilt kroniska besvär som är förknippade med starkt psykiskt lidande,
- alkohol- och läkemedelsberoende hos äldre, samt ha kunskap om andra typer av substansberoende, och
- psykiska symtom samt kunna lindra andra symtom hos palliativa patienter.

Den specialistkompetenta läkaren ska även kunna initialt handlägga övriga vanliga somatiska sjukdomar i åldrandet.

Vidare ska den specialistkompetenta läkaren

- kunna bedöma lämpligheten av psykologisk behandlingsmetod för äldre patienter samt kunna handlägga äldre patienter med psykologisk behandlingsmetod,
- känna till förutsättningar för vård inom angränsande specialiteter och andra vårdformer samt kunna arbeta konsultativt,
- ha god förmåga att kommunicera med personer med olika typer av kommunikationssvårigheter, och
- ha en helhetssyn på den äldre människans behov.

Eftersom äldrepsykiatriska patienter i stor utsträckning har nedsatt autonomi ska den specialistkompetenta läkaren ha en mycket god förmåga att göra etiska överväganden. Den specialistkompetenta läkaren ska även kunna tillämpa lagar och andra föreskrifter som gäller för myndighetsutövning inom kompetensområdet samt sådana som gäller för vård och behandling av äldre, inklusive bedömning av testamentshabilitet och rättshandlingsförmåga.

Delmål c1	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – ha kunskap inom gerontologi för att kunna bedöma den äldre människans kroppsliga och psykiska funktion, förändrade symtom och förändrade förutsättningar för prevention, diagnostik, behandling och rehabilitering – ha förmåga att med helhetssyn se den äldre människans behov utifrån funktionsnivå, samlad sjukdomsbörda, social situation och nätverk – känna till förutsättningarna för vård inom angränsande specialiteter, andra vårdformer, särskilda boenden, hemmet etcetera – kunna handlägga sjukdomstillstånd hos äldre inom olika vårdformer, till exempel som konsultläkare på andra kliniker, i särskilda boenden och inom hemsjukvård 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Teoretiska studier</p>	

Delmål c2	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – behärska handläggningen av kognitiva nedsättningar vid demenssjukdom samt vid alkoholmissbruk, affektiva sjukdomar, nedsatt allmäntillstånd och andra tillstånd som allvarligt påverkar kognitionen 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p>Allmänna råd</p> <p>Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst</p> <p>Teoretiska studier</p>	

Delmål c3	Utbildnings-aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – behärska handläggning av andra vanliga och viktiga psykiska sjukdomar såsom affektiva sjukdomar, psykossjukdomar, ångest, personlighetsstörningar och krisreaktioner hos äldre i akut och kroniskt skede, även med hänsyn till nedsatt organfunktion, multisjuklighet och individuella behandlingsvinster	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Teoretiska studier	

Delmål c4	Utbildnings-aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna handlägga övriga psykiska sjukdomar hos äldre, inklusive multisjuka, samt differentialdiagnostik mellan somatiska och psykiska sjukdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Teoretiska studier	

Delmål c5	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna handlägga tillstånd som ger centrala bröstsmärtor eller andnöd, särskilt kroniska besvär, i relation till psykiatrisk samsjuklighet – kunna initialt handlägga övriga, vanliga somatiska sjukdomar hos äldre	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Teoretiska studier	

Delmål c6	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna handlägga alkoholberoende och läkemedelsberoende hos äldre samt ha kunskap om andra typer av substansberoende	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Teoretiska studier	

Delmål c7	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna handlägga psykiska symtom och lindra andra symtom hos palliativa patienter	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Allmänna råd Teoretiska studier	

Delmål c8	Utbildnings- aktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – ha kunskap om de teoretiska grunderna för psykologiska behandlingsmetoder som är lämpliga för äldre – kunna bedöma eventuell lämplig psykologisk metod för behandling av äldre – kunna handlägga äldre patienter med psykologisk behandlingsmetod	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	

Delmål c9	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – behärska ECT-behandling – behärska psykofarmakologisk behandling hos äldre, även multisyjuka med polyfarmaci – ha kunskap om åldrandets effekter på farmakokinetik och farmakodynamik vid läkemedelsbehandling	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Deltagande i större yrkesrelaterad sammankomst Teoretiska studier	

Delmål c10	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska – kunna tillämpa lagar och andra föreskrifter som gäller för specialiteten, inklusive lagar och andra föreskrifter som gäller för myndighetsutövning – ha kunskap om rättspsykiatrins organisation och arbetsuppgifter – kunna handlägga bedömning av testamentshabilitet och rättshandlingsförmåga hos äldre	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	Allmänna råd Teoretiska studier	

Delmål c11	Utbildnings-aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – behärska samverkan med kommunens äldreomsorg och andra vårdgivare – ha kunskap om medicinska och sociala resurser utanför sjukvården som är viktiga för målgruppen, till exempel kommunal och privat äldreomsorg, politisk organisation och samhällsplanering, överförmyndarnämndens arbete, polisens verksamhet, frivilligorganisationer, religiösa samfund, begravningsverksamhet, familjerättsjuridik, invandrarföreningar och apotek 	<p>Auskultation vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p> <p>Allmänna råd</p> <p>Teoretiska studier</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>

Delmål c12	Utbildnings-aktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna kommunicera med patienter och närstående med kommunikativa svårigheter som kan uppstå vid exempelvis nedsättningar av allmäntillstånd, syn och hörsel eller vid afasi – kunna använda hjälpmedel för alternativ och kompletterande kommunikation – kunna använda tolk för patienter med kognitiva nedsättningar 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>

Allmänna råd

Utbildningsstruktur

Specialister i geriatrik eller psykiatri kan ha mycket olika kunskaper och erfarenheter beroende på när och var de har specialistutbildat sig. Det beror bland annat på att innehållet i specialiteterna psykiatri och geriatrik skiljer sig väsentligt i olika delar av landet, i synnerhet beträffande ansvaret för demenssjukdomarna.

Handläggning av kognitiva nedsättningar på grund av demens eller andra orsaker är en av de viktigaste uppgifterna för en specialist i äldrepsykiatri. En betydande del av utbildningen i äldrepsykiatri bör därför ske på högspecialiserad klinik för kognitiva sjukdomar. Denna kan höra hemma inom antingen psykiatri eller geriatrik.

Läkare med bakgrund i såväl psykiatri som geriatrik torde dessutom behöva komplettera sina kunskaper om beroendesjukdomar hos äldre.

Kompetens inom samverkan med kommunens äldreomsorg och andra vårdgivare samt kunskaper om viktiga medicinska och sociala resurser utanför hälso- och sjukvården inhämtar ST-läkaren kontinuerligt i det dagliga arbetet. Denna kompetens bör dock fördjupas genom auskultation på heltid under 2–3 veckor, där egna patientärenden inte är inblandade. En del av auskultationen bör ST-läkaren göra inom en kommunal verksamhet, till exempel hos socialnämnd, äldrenämnd, överförmyndare, biståndshandläggare eller politiker. Auskultation bör också ske hos till exempel Polisen, frivilligorganisationer, religiösa samfund, begravningsverksamhet, familjerättsjuridik, invandrarföreningar, apotek eller i privat äldreomsorg.

Det kan också vara lämpligt att ST-läkaren får röst- och uttalsträning hos exempelvis en logoped eller logonom.

ST-läkare med specialiteten geriatrik som bas

Specialister i geriatrik bör tjänstgöra vid en högspecialiserad

äldrepsykiatrisk enhet. En del av utbildningen kan genomföras inom allmänpsykiatrisk verksamhet. Det handlar om att lära sig det psykiatriska sjukdomspanoramått och ECT-behandling samt om att komplettera kunskapen i psykofarmakologi och lära sig de lagar och andra föreskrifter som är viktiga för psykiatrin, framför allt myndighetsutövningen.

I specialiseringstjänstgöringen i geriatrik ingår inte psykoterapiutbildning. Därför bör ST-läkaren läsa en kurs i psykologiska behandlingsmetoder. Denna kurs bör fokusera på metoder som är lämpliga för äldre.

ST-läkare med specialiteten psykiatri som bas

Specialister i psykiatri bör komplettera sina somatiska kunskaper till en nivå så att de kan arbeta som avdelningsläkare på en geriatrisk avdelning. En längre tjänstgöring på en allmäneriatrisk avdelning bör därför ingå i utbildningen. I samband med denna tjänstgöring bör ST-läkaren också fördjupa sina kunskaper i gerontologi.

ST-läkare med specialistkompetens i psykiatri har i allmänhet, med undantag för kognitiva sjukdomar, hög kompetens beträffande psykiska sjukdomar, men behöver fördjupa kunskaperna om dessa sjukdomar ur ett äldreperspektiv, helst vid en högspecialiserad enhet.

Utbildningen bör även innehålla en tids tjänstgöring på särskilt boende och vid en enhet för palliativ vård samt träning i att arbeta konsultativt.

Den som är specialist i psykiatri behöver sannolikt komplettera sina farmakologiska kunskaper, med fokus på äldre och polyfarmaci. Specialisten i psykiatri har erfarenhet av myndighetsutövning inom ramen för LPT, men kan behöva komplettera kunskaperna i andra delar av juridiken, till exempel vad gäller rättshandlingsförmåga, testamentshabilitet, god man och förvaltare.